

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร

Factors affecting the effectiveness of budget management
Of Bangkok Local Administrative Organization

ติน ประยูรพทุทธิ, ไพบูลย์ ช่างเรียน, และ ประดิษฐ์ ดีวัฒนกุล¹,
Tin Prachayapruit, Phaibul Changrien, and Pradit Deewattanakul,

สถาบันรัชต์ภาคย์

Rajapark Institute

Email: Dr.pradit@hotmail.com¹

Received March 22, 2020; Revised March 26, 2020; Accepted April 23, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานครและ 3) เพื่อนำเสนอรูปแบบโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานครประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ได้แก่ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานครประชากรที่เลือกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,500 คน แบบเจาะจงเป็นการวิจัยเชิงสำรวจและเครื่องมือที่ใช้เลือกในการวิจัยการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามและนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้แก่การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (Lisrel Model)

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณ ด้านหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักความคุ้มค่า หลักการมีส่วนร่วม หลักคุณธรรมอยู่ในระดับมากและการบริหารงบประมาณด้านกลยุทธ์ขององค์กร โครงสร้างองค์กร ระบบการปฏิบัติงาน ทักษะ รูปแบบการบริหารจัดการ และด้านค่านิยมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณพบโมเดลประสิทธิผลการบริหารงบประมาณด้านหลักความโปร่งใสมีค่ามากที่สุด รองลงมา ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรมมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุดและปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลพบว่าโมเดลการบริหารงบประมาณด้านโครงสร้างขององค์กรมากที่สุด รองลงมาด้านกลยุทธ์องค์กร และด้านทักษะมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด 3) รูปแบบโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณมีความสัมพันธ์ทางบวก โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณด้านกลยุทธ์ขององค์กร ด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการและด้านค่านิยมส่งผลต่อการบริหารงบประมาณ ด้านกลยุทธ์องค์กร โครงสร้างองค์กร รูปแบบการบริหารจัดการ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ทักษะ และด้านค่านิยม

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพ,การบริหารงาน,องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The objectives of this research were to study 1) to study the level of the effectiveness of the budget administration of the Bangkok local government organization, 2) the factors affecting the effectiveness of the budget administration of the Bangkok local administration organization, and 3) to propose the model for the structure of the administrative effectiveness The budget of the local government organization in Bangkok. The population used in this study were local administrators, civil servants, employees and personnel of the local government organization in Bangkok. The selected population was 1,200 samples, which were survey research and tools used in the selection. Research, data collection as a questionnaire and analyzed by using statistical software, including Frequency distribution, Percent, Mean, Standard Deviation and Lisrel Model analysis.

The results of the research showed that; 1) The level of effectiveness of budget management Rule of law Transparency Responsibility Value for money Principles of participation The moral principles are at a high level and budget management for the organization's strategy. Organizational structure 2) Factors affecting the effectiveness of budget management found that the model of budget management effectiveness regarding transparency is the highest, followed by the rule of law. The moral principles have the least weight and the factors that affect the budget administration of the Subdistrict Administration Organization found that the budget management model of the organization structure is the most. Next is the organizational strategy. And skills have the least weight. 3) The structure of the effectiveness of budget management has a positive relationship. Model of factors affecting the strategic budgeting effectiveness of the organization's strategy Organizational structure Performance systems, skills, management styles and values affect budget management. Organizational strategy Organizational structure Management style Operational system, skills and values

Key words: Performance, Administration, Local Administrative Organization

บทนำ

ประเทศไทยมีการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยโดยมีรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายสูงสุดในการบริหารและปกครองประเทศซึ่งมีเจตนารมณ์ที่จะให้ประเทศไทยมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นโดยมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครองตนเองรวมทั้งการตัดสินใจและการบริหารราชการเพื่อให้สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลและตรงกับความต้องการของประชาชนตามความจำเป็นในแต่ละท้องถิ่น หลักการสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงประกอบด้วยการจัดให้มีการเลือกตั้ง (Election) เพื่อให้คนในท้องถิ่นนั้นได้มีโอกาสได้เข้าไปเป็นตัวแทนของประชาชนในการปกครองตนเองมีองค์กรสภาท้องถิ่นมีเขตพื้นที่ในการบริหารและความรับผิดชอบตามที่กำหนดไว้ให้มีสภาพเป็นนิติบุคคล (Juristic Person)

เพื่อผลสมบูรณ์ตามกฎหมายในการปกครองตนเองมีรายได้ (Revenue) มีอำนาจในการจัดทำงบประมาณ (Budget) และมีความเป็นอิสระในการปกครองตนเอง (Autonomy) แต่จะต้องอยู่ในการควบคุมหรือการกำกับดูแลของรัฐเป็นสถาบันการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นและจะต้องได้รับการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น (ศิริพงษ์ มุขศรี, 2540)

จากบทบัญญัติของกฎหมายที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจเพิ่มขึ้นจากเดิมนั้น ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากในการบริหารงานให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนตามสภาวการณ์เศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นปัจจัยในการบริหารงานของท้องถิ่นและเป็นเรื่องเกี่ยวกับการจัดหารายได้และการกำหนดการใช้จ่ายในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความสำคัญมากในการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถรับใช้ประชาชนในการอำนวยความสะดวกและความผาสุกให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นได้มากหรือน้อยนั้นย่อมขึ้นอยู่กับว่ามีรายได้เพียงพอแก่การบำรุงท้องถิ่นมากน้อยเพียงใดตราบใดที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีรายได้น้อยจะต้องพึ่งหรือขอรับการอุดหนุนช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลอยู่เรื่อยๆจึงจำเป็นที่ส่วนกลางยังต้องควบคุมดูแลท้องถิ่นทำให้ท้องถิ่นถูกจำกัดสิทธิหรืออำนาจในการปกครองตนเองและขาดความคิดริเริ่มที่จะปรับปรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าและสนองตอบความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริงได้ดังนั้นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงนับได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารการคลังเพื่อการบริหารงานท้องถิ่นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีรายได้มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาลในการกระจายอำนาจหรือมอบอำนาจในการหารายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังนั้นระบบการปกครองท้องถิ่นในปัจจุบันโดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 283 จึงกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหลายมีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและมีหน้าที่ของตนเองโดยเฉพาะซึ่งหมายถึงให้มีการกระจายอำนาจทางการคลังโดยรัฐบาลมอบอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบทางการคลังให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการตัดสินใจทางการคลังโดยไม่ต้องอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรัฐบาลเพียงแต่อยู่ในการควบคุมบางเรื่องที่เป็นเท่านั้นการกระจายอำนาจทางด้านคลังดังกล่าวจะต้องมีการกระจายอำนาจทางด้านรายรับคือการมอบให้ท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บรายได้ของตนเองโดยเฉพาะภาษีอากรและต้องมีการกระจายอำนาจทางด้านรายจ่ายโดยให้ท้องถิ่นมีอำนาจตัดสินใจในการใช้จ่ายของตนเองเพื่อความเป็นอิสระของท้องถิ่นแต่ในการกระจายอำนาจดังกล่าวรัฐบาลกลางยังต้องดูแลการใช้จ่ายเงินของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนสูงสุดมิให้มีการรั่วไหลหรือประพฤติดมิชอบหรือทุจริตโดยมีการกำหนดระเบียบให้ถือปฏิบัติมีการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินให้เป็นไปอย่างถูกต้อง (ประภัสสร ศิริแสงชัยกุล, 2541)

การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเรื่องรายได้และการจัดการหรือการดำเนินการภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนดถือเป็นสิ่งที่บ่งบอกได้ว่าเป็นกระบวนการบริหารการปกครองของรัฐที่ได้กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบการบริหารการกอนิติสัมพันธ์ต่อบุคคลภายนอกการบริหารงบประมาณเพื่อการจัดการด้านสาธารณูปโภคสาธารณูปการและอีกหลายด้านเพื่ออำนวยความสะดวกต่อประชาชนในท้องถิ่นหลายแห่งที่ประสบปัญหาด้านการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองปัญหาที่เกิดจากบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่างมีข้อจำกัดในหลายด้านประกอบกับกฎหมายระเบียบคำสั่งและการสั่งการของส่วนกลางที่กำหนดกระบวนการบริหารอย่างเป็นรูปแบบกำหนดและจำกัดในบางอย่างก่อให้เกิดปัญหาทั้งภายนอกและภายในหน่วยงานของตนเองอัน

เป็นภาพลักษณ์ที่บ่งบอกให้ประชาชนผู้ที่เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทราบว่ากระบวนการดำเนินการที่ประชาชนได้ใช้อำนาจในการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้งการกำหนดผู้แทนในการบริหารงบประมาณจะเป็นการกระจายอำนาจตามแนวนโยบายแห่งรัฐตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญหรือพระราชบัญญัติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างแท้จริงหรือไม่องค์การควบคุมโดยกลไกของรัฐจากกระทรวงทบวงกรมต่างๆที่ขาดการประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้เคียงกันตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องล้วนแต่เป็นปัญหาอุปสรรคที่ต้องศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคเหล่านั้นอันจะนำไปสู่ระบบการกระจายอำนาจการปกครองอย่างแท้จริงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมีความสำคัญมากต่อการบริหารงบประมาณและการพัฒนาการปกครองระบอบประชาธิปไตยเพราะตำบลเป็นระดับพื้นฐานการบริหารการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณที่ประสบอีกด้านคือการขาดวินัยทางการคลังมีการใช้จ่ายเงินเป็นจำนวนมากทั้งทางด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านสังคมและพัฒนาคุณภาพชีวิตซึ่งจะเห็นว่ามีมีการใช้งบประมาณเพื่อการหาเสียงของผู้บริหารหรือสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเช่นมีการจัดสรรงบประมาณเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้กับผู้สูงอายุทุกคนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยไม่มีการพิจารณาตามความจำเป็นหรือฐานะความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุทำให้ต้องใช้งบประมาณเป็นจำนวนมากบางครั้งงบประมาณไม่เพียงพอต้องใช้จ่ายจากเงินสะสมจนหมดและยังมีโครงการอื่นๆอีกที่มีลักษณะประชานิยมเหมือนกับรัฐบาลส่วนกลางโดยขาดการคำนึงถึงสถานะทางการเงินการคลังขาดการควบคุมการใช้งบประมาณจะเห็นได้ว่ากฎหมายหรือระเบียบต่างๆที่บังคับใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคลุมเครือเป็นลักษณะของการเกิดปัญหาแล้วค่อยออกระเบียบซึ่งเกิดขึ้นได้ทุกวันจนกลายเป็นปัญหาใหม่ เช่น การใช้งบประมาณสงเคราะห์ศพผู้ที่เสียชีวิตในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์ให้โรงเรียนการแจกทุนการศึกษาโดยการตั้งจ่ายและใช้งบประมาณส่วนใหญ่จะยึดหลักความเป็นอิสระของท้องถิ่นและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและพระราชบัญญัติการกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจซึ่งได้กำหนดไว้กว้างมากจนทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณไม่ถูกต้องไม่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม (เกรียงไกร สุระอามาตย์, 2550)

จากสภาพปัญหาและอุปสรรคดังกล่าวผู้วิจัยเห็นว่าผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีหน้าที่จัดทำข้อมูลประสานงานและช่วยเหลือบุคลากรเจ้าหน้าที่จัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าแต่ละขั้นตอนอย่างไรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอรูปแบบโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

แนวทางการวิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกับประชากรเป้าหมายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารท้องถิ่น ข้าราชการ พนักงาน และบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรุงเทพมหานครจำนวน 1,200 คน แบบเจาะจงคนจากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,666,264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามซึ่งมีลักษณะคำถามปลายปิดแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

1) แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับด้านบุคคลประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน และรายได้

2) แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ หลักความโปร่งใส ด้านความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านหลักคุณธรรม

3) แบบสอบถามที่เกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แก่ด้านกลยุทธ์ขององค์กร ด้านโครงสร้างขององค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการและด้านค่านิยม

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลนั้นสามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนาใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

2) สถิติเชิงอนุมานใช้ในการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานความสัมพันธ์ของตัวแปรโดยใช้สถิติการวิเคราะห์โมเดลลิสเรล (Lisrel Model)

ผลการวิจัย

1. ระดับประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.1 ประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักนิติธรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักนิติธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า การดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วโปร่งใส ตรวจสอบได้เป็นที่ยอมรับของประชาชน /ประชาชนตระหนักถึงสิทธิ เสรีภาพ หน้าที่ของตนเอง เข้าใจกฎหมายต่าง ๆ มีส่วนร่วมในกรณีต่างๆ มากที่สุดรองลงมาคือปฏิรูปกฎหมายกฎหมายต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ กฎหมายและกฎหมายต่างๆ มีความเป็นธรรมนั้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.2 ประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักความโปร่งใสพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักความโปร่งใสในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า ด้านส่วนราชการมีตัวชี้วัดผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรม เปิดเผยต่อสาธารณะมากที่สุดรองลงมาคือด้านจัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการ

ของรัฐเจ้าหน้าที่บุคลากรของส่วนราชการ ส่วนด้านเกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของส่วนราชการมีความชัดเจน เป็นที่ยอมรับของสังคมนั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

1.3 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักหลักความรับผิดชอบ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักหลักความรับผิดชอบในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่าผู้รับบริการมีความพอใจยอมรับการบริหารงบประมาณของส่วนราชการมากที่สุด รองลงมาคือการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของงานที่ปฏิบัติทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณ ความถูกต้องครบถ้วน ส่วนด้านความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อยนั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

1.4 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักหลักความคุ้มค่า พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักหลักความคุ้มค่าในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่า การจัดทำแผนการดำเนินงานที่กำหนดเป้าหมายระยะเวลา งบประมาณที่ได้ใช้อย่างประหยัดคุ้มค่ามากที่สุด รองลงมาคือ การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านปริมาณคุณภาพส่วนด้านการบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านปริมาณคุณภาพนั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

1.5 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักการมีส่วนร่วมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักการมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่าส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะทุกงาน ประกาศให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่างๆ ส่วนด้านและส่วนราชการจัดให้มีช่องทางสื่อสารที่หลากหลายในการร้องทุกข์ ร้องเรียน แสดงความคิดเห็น นั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

1.6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักคุณธรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณด้านหลักคุณธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่าด้านสังคมชุมชนมีเสถียรภาพอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีระเบียบวินัยมากที่สุดรองลงมาคือ คุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้นจากการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดส่วนด้านการร้องเรียน ร้องทุกข์ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆ ทั้งในนอกองค์กรลดลง นั้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2. ระดับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1 การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านกลยุทธ์ขององค์กรพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านกลยุทธ์ขององค์กรในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่าจัดให้มีองค์กรกลางเป็นศูนย์รวมข้อมูลงบประมาณขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารงบประมาณรวมทั้งงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องมากที่สุดรองลงมาคือ กำหนดอำนาจความรับผิดชอบในองค์กรเพื่อให้งานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพส่วนด้านการจัดระบบงานขององค์กรกำหนดให้มีสายการบังคับบัญชาในองค์กรที่แน่นอนนั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

2.2 การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านโครงสร้างขององค์กรพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านโครงสร้างขององค์กร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า การจัดให้มีการ

ประสานงานกันในระหว่างงานในองค์กรโดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นหน่วยข้อมูลกลางในการบริหารงบประมาณองค์กรมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้บริหารจะตระหนักเห็นความสำคัญของงบประมาณว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ ส่วนด้านการจัดโครงสร้างขององค์กร วางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่เป็นอยู่น้อยกว่าด้านอื่นๆ

2.3 การบริหารงบประมาณของด้านระบบการปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระบบการปฏิบัติงานในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่าจัดให้มีการตรวจสอบเมื่อมีการเบิกจ่ายเงินไปแล้วตามแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันการทุจริตมากที่สุด รองลงมาคือดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการโดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงานส่วนด้านการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดกิจกรรมจำนวนเงินที่จะใช้ในช่วงเวลาต่าง ๆ ได้เหมาะสมกับงบประมาณการที่จะได้รับนั้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2.4 การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านทักษะ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านทักษะในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้าน พบว่าองค์กรจัดระบบการบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดรองลงมาคือ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณเข้าใจบทบาท อำนาจหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีส่วนด้านองค์กรกำหนดแนวทางปฏิบัติบริหารงบประมาณเน้นความเป็นธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมนั้นน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

2.5 การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านรูปแบบการบริหารจัดการ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านรูปแบบการบริหารจัดการในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า การควบคุม การเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนด มากที่สุด รองลงมาคือ การบริหารงบประมาณขององค์กรสามารถตอบสนองประชาชนตามความต้องการเร่งด่วน ส่วนด้านและส่วนราชการจัดให้มีช่องทางสื่อสารที่หลากหลายในการร้องทุกข์ ร้องเรียน แสดงความคิดเห็นนั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

2.6 การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านค่านิยมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านค่านิยมในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาองค์ประกอบรายด้านพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรมีความซื่อสัตย์และร่วมรับผิดชอบในการพิจารณาและใช้จ่ายงบประมาณมากที่สุด รองลงมาคือ ผู้เกี่ยวข้องมีวิสัยทัศน์ในการพิจารณางบประมาณในลักษณะเปิดกว้างเป็นกลางโดยคำนึงถึงความเป็นด้านต่างๆ ให้สอดคล้อง ส่วนด้านสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการจัดทำงบประมาณที่ดี มีวิจรรย์ญาณที่ดีมีทัศนะเปิดกว้างรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ นั้นน้อยกว่าด้านอื่นๆ

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบด้านหลักนิติธรรมที่มีข้อคำถาม 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.39 ถึง 0.66 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างรวดเร็วโปร่งใสตรวจสอบได้เป็นที่ยอมรับของประชาชนมีน้ำหนักสูงสุดรองลงมาปฏิรูปกฎหมายกฎเกณฑ์ต่างๆ อย่างสม่ำเสมอและต่ำสุดคือกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆ มีความเป็นธรรม

องค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสที่มีข้อคำถาม 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.71 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าเรื่องกล่าวหา ร้องเรียน สอบสวน เจ้าหน้าที่บุคลากรของส่วนราชการมีจำนวนน้อย มีน้ำหนักสูงสุดเท่ากับ รองลงมาคือ เกณฑ์การใช้ดุลยพินิจของส่วนราชการมีความชัดเจนเป็นที่ยอมรับของสังคมและต่ำสุดคือ จัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการของรัฐ เจ้าหน้าที่บุคลากรของส่วนราชการ

องค์ประกอบด้านหลักความรับผิดชอบที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.48 ถึง 0.61 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ของงานที่ปฏิบัติทั้งด้านคุณภาพ ปริมาณ ความถูกต้องครบถ้วน มีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือ ผู้รับบริการมีความพอใจยอมรับการบริหารงบประมาณของส่วนราชการและต่ำสุดคือความผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานมีจำนวนน้อย

องค์ประกอบด้านหลักความคุ้มค่าที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านปริมาณคุณภาพมีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือ การจัดทำแผนการดำเนินงานที่กำหนดเป้าหมาย ระยะเวลางบประมาณที่ได้ใช้อย่างประหยัดคุ้มค่า และต่ำสุดคือ การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพทั้งทางด้านปริมาณคุณภาพ

องค์ประกอบด้านหลักการมีส่วนร่วมที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.50 ถึง 0.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนราชการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จของงานบริการสาธารณะทุกงานประกาศให้ประชาชนทราบอย่างเปิดเผยมีน้ำหนักสูงสุดรองลงมาคือส่วนราชการจัดให้มีช่องทางสื่อสารที่หลากหลายในการร้องทุกข์ ร้องเรียน แสดงความคิดเห็นและต่ำสุดคือผู้รับบริการมีความพึงพอใจต่อความสัมฤทธิ์ผลของโครงการต่าง ๆ

องค์ประกอบด้านหลักคุณธรรมที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าคุณภาพชีวิตของคนในสังคมดีขึ้นจากการบริหารจัดการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดมีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือสังคมชุมชนมีเสถียรภาพอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุขมีระเบียบวินัย และต่ำสุดคือ การร้องเรียนร้องทุกข์ในการดำเนินการในเรื่องต่างๆทั้งในองค์กรลดลง

โมเดลองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 6 องค์ประกอบ จำนวน 20 ตัวแปร โดยองค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสมีค่าน้ำหนักมากที่สุดคือเท่ากับ 1.03 และมีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบเท่ากับ 0.84 รองลงมาคือด้านหลักนิติธรรมมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.89 และมีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบเท่ากับ 0.83 ส่วนองค์ประกอบด้านหลักคุณธรรมมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุดโดยมีค่าน้ำหนัก เท่ากับ 0.66 และมีความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบเท่ากับ 0.42

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบ ด้านกลยุทธ์ขององค์กรที่มีข้อคำถาม 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.29 ถึง 0.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่ากำหนดอำนาจความรับผิดชอบในองค์กรเพื่อให้งานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือจัดให้มีการประสานงานกันในหน่วยงานขององค์กรในการบริหารงบประมาณโดยเฉพาะงานงบประมาณ งานบัญชีการเงิน /จัดให้มีองค์กรกลางเป็นศูนย์รวมข้อมูลงบประมาณขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารงบประมาณรวมทั้งงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องและต่ำสุดคือการจัดระบบงานขององค์กรกำหนดให้มีสายการบังคับบัญชาในองค์กรที่แน่นอน

องค์ประกอบ ด้านโครงสร้างขององค์กร ที่มีข้อคำถาม 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.22 ถึง 0.68 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าการจัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จะเป็นในการบริหารงบประมาณไว้ครบถ้วน เพื่อให้การจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรวดเร็วมีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือการจัดให้มีการ

ประสานงานกันในช่วงงานในองค์กรโดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นหน่วยข้อมูลกลางในการบริหารงบประมาณองค์กรและต่ำสุดคือ ผู้บริหารจะตระหนักเห็นความสำคัญของงบประมาณว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ

องค์ประกอบ ด้านระบบการปฏิบัติงานที่มีข้อคำถาม 4 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.32 ถึง 0.53 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กำหนดให้มีการบริหารงบประมาณขององค์กรปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบทางการเงิน มีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือจัดให้มีการตรวจสอบเมื่อมีการเบิกจ่ายเงินไปแล้วตามแผนปฏิบัติการเพื่อป้องกันการทุจริต และต่ำสุดคือ ดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการโดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงาน

องค์ประกอบด้านทักษะที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.40 ถึง 0.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า องค์กรจัดระบบการบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือ องค์กรกำหนดแนวทางปฏิบัติบริหารงบประมาณเน้นความเป็นธรรมโปร่งใสมีส่วนร่วมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและต่ำสุดคือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณเข้าใจบทบาทอำนาจหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดี

องค์ประกอบด้านรูปแบบการบริหารจัดการที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.28 ถึง 0.48 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กำหนดให้มีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ มีน้ำหนักสูงสุด รองลงมาคือ การควบคุม การเบิกจ่ายเงิน การตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนดและต่ำสุดคือการบริหารงบประมาณขององค์กรสามารถตอบสนองประชาชนตามความต้องการเร่งด่วน

องค์ประกอบด้านค่านิยมที่มีข้อคำถาม 3 ข้อ มีค่าน้ำหนักองค์ประกอบตั้งแต่ 0.36 ถึง 0.55 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าผู้บริหารและบุคลากรในองค์กรมีความซื่อสัตย์และร่วมรับผิดชอบในการพิจารณาและใช้จ่ายงบประมาณ รองลงมาคือสร้างวัฒนธรรมองค์กรในการจัดทำงบประมาณที่ดีมีวิจรรย์ญาณที่ดีมีทัศนะเปิดกว้างรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นต่างๆและต่ำสุดคือผู้เกี่ยวข้องมีวิสัยทัศน์ในการพิจารณางบประมาณในลักษณะเปิดกว้างเป็นกลางโดยคำนึงถึงความจำเป็นด้านต่างๆให้สอดคล้อง

โมเดลองค์ประกอบการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 6 องค์ประกอบจำนวน 21 ตัวแปร โดยองค์ประกอบด้านโครงสร้างขององค์กร มีค่าน้ำหนักมากที่สุดคือ เท่ากับ 1.04 และมีค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบเท่ากับ 0.97 รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์องค์กรมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.86 และมีค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบเท่ากับ 0.85 ส่วนองค์ประกอบด้านทักษะมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุดโดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ 0.72 และมีค่าความแปรปรวนร่วมกับองค์ประกอบเท่ากับ 0.54

4. รูปแบบโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการงบประมาณของ 3.2 มีความสัมพันธ์ทางบวกมีค่าอยู่ระหว่าง .239 ถึง .707 โดยค่าสัมประสิทธิ์ตัวแปรสูงสุดคือการบริหารงบประมาณกับหลักการมีส่วนร่วมรองลงมาคือหลักการมีส่วนร่วมกับด้านกลยุทธ์การบริหารงบประมาณกับด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านหลักความคุ้มค่ากับหลักการมีเหตุผลด้านหลักความคุ้มค่ากับด้านรูปแบบบริหารจัดการด้านหลักความรับผิดชอบต่อระบบการปฏิบัติงานด้านหลักความโปร่งใสกับด้านทักษะด้านหลักความโปร่งใสกับด้านค่านิยมค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณของ 3.2 ที่นำมาศึกษาสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงบประมาณของ 3.2 ได้ร้อยละ 65 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรภายในแต่ละตัวสามารถ

อธิบายความแปรปรวนของด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการ และด้านค่านิยม ตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านรูปแบบการบริหารจัดการคือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ และด้านค่านิยม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือหลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักคุณธรรม ตามลำดับ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

หลักนิติธรรมเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ยึดและถือปฏิบัติตามกฎหมายและกฎเกณฑ์ต่างๆอย่างเป็นธรรมรวมถึงมีการปฏิรูปกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ให้เข้ากับการปฏิบัติงานและเอื้ออำนวยประโยชน์ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่รวมถึงมีการดำเนินการในการบริหารงบประมาณอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้เป็นที่ยอมรับของประชาชนซึ่งหลักนิติธรรมนี้เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมที่ยอมรับของชุมชนและชุมชนยอมปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้โดยการออกข้อบังคับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชนควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวางต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบังคับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือที่ชุมชนทุกหมู่บ้านหรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่นๆเช่นทำเป็นเอกสารแจกจ่ายในการประชุมหรือเสียงตามสายเป็นต้นรวมทั้งกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาคไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดเป็นกรณีพิเศษเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาคได้แก่การจัดเก็บภาษีในอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งจะต้องจัดเก็บอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและถูกต้องโดยไม่กั้นแก่งหรือลดหย่อนแก่ผู้ใดเป็นการเฉพาะเป็นต้นนอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในฝ่ายพนักงานและสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

การบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านกลยุทธ์ขององค์กรด้านรูปแบบการบริหารจัดการ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านทักษะ และด้านค่านิยม ตามลำดับดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ด้านระบบการปฏิบัติงานเป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้มีการดำเนินการในการบริหารงบประมาณอย่างเป็นระบบมีการจัดทำแผนปฏิบัติการโดยมีการกำหนดกิจกรรมและจำนวนเงินที่จะใช้ในการดำเนินกิจกรรม

อย่างเหมาะสมและมีระยะเวลาที่แน่นอนชัดเจนและดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนที่จัดวางไว้โดยมีการขออนุมัติเงินตามระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณมีระบบการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบเพื่อป้องกันการทุจริตสอดคล้องงานวิจัยของโกวิทย์ พวงงาม (2549).

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โมเดลองค์ประกอบประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมี 6 องค์ประกอบ จำนวน 20 ตัวแปร โดยองค์ประกอบด้านหลักความโปร่งใสมีค่าน้ำหนักมากที่สุดรองลงมาคือ ด้านหลักนิติธรรม ส่วนองค์ประกอบ ด้านหลักคุณธรรม มีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ด้านหลักความโปร่งใสเป็นด้านที่มีน้ำหนักมากที่สุดอาจเป็นเพราะในการบริหารงบประมาณนั้นจำเป็นต้องดำเนินการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กรโดยปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่ายประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

โมเดลองค์ประกอบการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 6 องค์ประกอบ จำนวน 21 ตัวแปร โดยองค์ประกอบด้านโครงสร้างขององค์กร มีค่าน้ำหนักมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านกลยุทธ์องค์กร ส่วนองค์ประกอบด้านทักษะมีค่าน้ำหนักน้อยที่สุด ดังนั้น ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ด้านโครงสร้างขององค์กรเป็นด้านที่มีน้ำหนักมากที่สุดอาจเป็นเพราะว่าโครงสร้างขององค์กรถือเป็นหัวใจสำคัญในการบริหารงานว่าหน่วยงานสามารถจัดโครงสร้างขององค์กรที่มีประสิทธิภาพก็จะทำให้การดำเนินงานต่างๆ ขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ซึ่งในการบริหารงบประมาณนั้นผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญในการจัดโครงสร้างองค์กรให้สอดคล้องกับงบประมาณและควรจัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารงบประมาณอย่างครบถ้วนเพื่อให้การบริหารงบประมาณเป็นไปด้วยความรวดเร็วถูกต้องสอดคล้องงานวิจัยของเกรียงไกร สุรอาภาตย์ (2550).

3. รูปแบบโครงสร้างประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตัวแปรที่ส่งผลต่อการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านกลยุทธ์องค์กรโดยมีค่าน้ำหนักเท่ากับ ด้านโครงสร้างองค์กรด้านรูปแบบการบริหารจัดการและ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ และด้านค่านิยมโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาศึกษาสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร้อยละ 65 และค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ ของตัวแปรภายในแต่ละตัวสามารถอธิบายความแปรปรวนของด้านกลยุทธ์องค์กร ด้านโครงสร้างองค์กรด้านระบบการปฏิบัติงาน ด้านทักษะ ด้านรูปแบบการบริหารจัดการและด้านค่านิยมได้ร้อยละ 41.00, 47.00, 59.00, 59.00, 56.00 และ 36.00 ตามลำดับผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

ด้านระบบการปฏิบัติงานเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากที่สุดทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงบประมาณนั้นจะต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบจะต้องมีการทำแผนปฏิบัติการโดยกำหนดกิจกรรมที่จะทำและจำนวนเงินที่จะใช้ในช่วงเวลาต่างๆ ให้เหมาะสมกับกำลังเงินที่ประมาณการจะได้รับการดำเนินการใช้งบประมาณตามแผนปฏิบัติการโดยการขออนุมัติเงินตามระเบียบของหน่วยงานการตรวจสอบเมื่อมีการเบิกจ่ายไปแล้วตามแผนปฏิบัติการการไม่รั่วไหลและให้ปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบทางการเงินจึงจะทำให้การบริหารงบประมาณเกิดประสิทธิผลสูงสุดสอดคล้องงานวิจัยของกิตติมา แก้วกิตติ (2557).

ด้านทักษะเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลำดับที่สองทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทักษะในการปฏิบัติงานด้านงบประมาณจะทำให้การปฏิบัติงานด้านงบประมาณไม่เกิดความผิดพลาดโดยผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งงบประมาณต้องเข้าใจบทบาทและอำนาจหน้าที่ของตนเองเป็นอย่างดีมีเหตุและผลสามารถจัดระบบการบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมสอดคล้องงานวิจัยของชลนิภา รัตตะเวทิน (2557)

ด้านรูปแบบการบริหารจัดการเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลำดับที่สามทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารจัดการงบประมาณนั้นจะต้องมีรูปแบบการบริหารจัดการที่เป็นระบบมีการควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้รับอนุมัติงบประมาณ การควบคุมการเบิกจ่ายเงินการตรวจสอบตามระเบียบข้อบังคับของหน่วยงานที่กำหนดจึงจะสามารถทำให้การบริหารงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

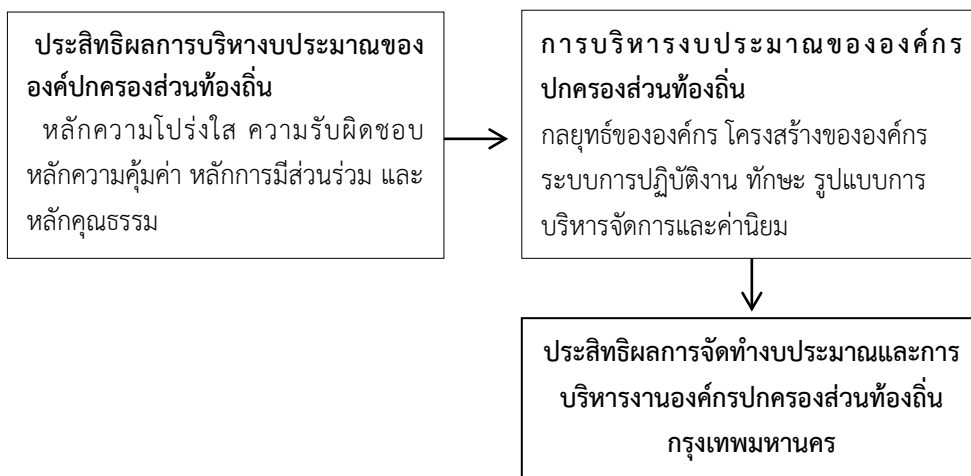
ด้านโครงสร้างองค์กรเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลำดับที่สี่ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าโครงสร้างขององค์กรเป็นตัวแปรที่จะช่วยให้การบริหารงบประมาณเกิดประสิทธิผลโดยผู้บริหารจะต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของงบประมาณว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการบริหารงบประมาณที่มีประสิทธิภาพการจัดโครงสร้างขององค์กรและวางแผนการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับงบประมาณที่เป็นอยู่และให้มีการประสานงานกันในระหว่างงานในองค์กรโดยเฉพาะหน่วยงานที่เป็นหน่วยข้อมูลกลางในการบริหารงบประมาณองค์กรและจัดเครื่องมืออุปกรณ์ที่จำเป็นในการบริหารงบประมาณไว้ครบถ้วนเพื่อให้การจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรวดเร็วสอดคล้องงานวิจัยของ ชัยสิทธิ์ หมายสุข

ด้านกลยุทธ์องค์กรเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลำดับที่ห้าทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารจัดการไม่ว่าจะเป็นเรื่องใดถ้ามีการวางแผนการจัดการและกำหนดกลยุทธ์ที่ดีแล้วจะทำให้การบริหารจัดการนั้นประสบผลสำเร็จได้โดยในการบริหารงบประมาณนั้นต้องดำเนินการจัดระบบงานและองค์กรให้มีสายการบังคับบัญชาในองค์กรที่แน่นอนพร้อมทั้งมอบอำนาจและความรับผิดชอบให้ไว้เพื่อให้งานงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพจัดให้มีการประสานงานกับหน่วยงานในองค์กรในการบริหารงบประมาณโดยเฉพาะงานงบประมาณและงานบัญชีการเงินและจัดให้มีองค์กรกลางเป็นศูนย์รวมข้อมูลงบประมาณขององค์กรเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนการบริหารงบประมาณงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกันในด้านข้อมูลที่ใช้สอดคล้องงานวิจัยของ ประภัศร ศรีแสงชัยกุล (2541)

ด้านค่านิยมเป็นด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นลำดับที่หกทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าค่านิยมขององค์กรมีความสำคัญต่อความสำเร็จในการดำเนินงานภายในองค์กรในการบริหารงบประมาณนั้นควรมีการสร้างวัฒนธรรมองค์กรบุคลากรที่ดำเนินการจัดทำงบประมาณต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรมที่ดีมีทัศนคติเปิดกว้างยินดีรับฟังข้อมูลและความคิดเห็นต่างๆเพื่อสร้างมนุษยสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีมีวิสัยทัศน์พิจารณางบประมาณในลักษณะเปิดกว้างเป็นกลางโดยคำนึงถึงความจำเป็นด้านต่างๆให้สอดคล้องกันจึงจะสามารถทำให้การบริหารงบประมาณเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมสอดคล้องงานวิจัยของ ศิริพงษ์ มุขศรี (2540)

องค์ความรู้จากการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประสิทธิผลการจัดทำงบประมาณและการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 ประสิทธิผลการจัดทำงบประมาณและการบริหารงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญในการจัดทำโครงการกิจกรรมที่เป็นการจัดสรรงบประมาณเพื่อการพัฒนาในส่วนที่เป็นการส่งเสริมหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตรับผิดชอบ
2. การบริหารงบประมาณถือเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานหรือการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงควรมีการวางแผนใช้จ่ายอย่างรอบคอบเพื่อให้การใช้งบประมาณบังเกิดประโยชน์สูงสุด
3. ส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาศักยภาพความรู้ทักษะในการจัดทำงบประมาณอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง : References

- โกวิทย์ พวงงาม. (2549). รายงานการวิจัยประเมินองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความเป็นเลิศด้านความโปร่งใสและการมีส่วนร่วมของประชาชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มิตรกิจออบบี.
- กิตติมา แก้วกิตติ. (2557). ปัญหาในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัดร้อยเอ็ด. (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เกรียงไกร สุระอามาศย์. (2550). ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอเมืองจังหวัดร้อยเอ็ด. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ชลนิภา รัตตะเวทิน. (2557). ปัญหาการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์. (ภาคนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริพงษ์ มุขศรี. (2540). การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดสกลนคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยคดีศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประภัสสร ศิริแสงชัยกุล. (2541). องค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาวะวิกฤติ: ศึกษาเฉพาะการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

